

LOUIS COUPERUS

Hertaling
Margriet van der Meer

NOODLOT

Uitgeverij kleine Uil

© 2023 Hertaling Margriet van der Meer
Uitgeverij kleine Uil, Groningen www.kleineuil.nl

© Louis Couperus, 1890
Oorspronkelijke titel: *Noodlot*

ISBN 9789493323230

Hertaling: Margriet van der Meer
Redactie: Astrid Werumeus Buning
Ontwerp binnenwerk en omslag: Riëtte van Zwol
Boekproductie: LINE UP boek en media bv
Auteursportret (1897): H.J. Haverman

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

LOUIS COUPERUS

NOODLOT

Hertaling **Margriet van der Meer**

Uitgeverij
kleine **Uil**

Met zijn handen in de zakken en de kraag van zijn bontjas omhoog, liep Frank in de opstuivende sneeuw langs de eenzame Adelaïde Road. Het was avond. Aangekomen in de buurt van het villaatje waar hij woonde, White-Rose, dat helemaal in de witte sneeuw gedoken lag, gedompeld, verzonken, als een nestje in watten, zag hij iemand vanaf Primrose Hill op zich afkomen. Hij richtte zijn blik vast op het gelaat van de man, die hem blijkbaar wilde aanspreken; hij vroeg zich af wat die in zijn schild voerde in die eenzame sneeuwnacht en was zeer verbaasd toen hij, in het Hollands, hoorde:

‘Neemt u me niet kwalijk... bent u niet meneer Westhove?’

‘Ja,’ antwoordde Frank. ‘Wie bent u? Wat is er?’

‘Ik ben Robert van Maeren, misschien herinnert u zich...’

‘Bertie, jij?’ riep Frank uit, ‘Hoe kom je hier in Londen?’

En in zijn verbazing zag hij, door het stuiven van de sneeuw heen, een visioen uit zijn jeugd oprijzen, een helder tafereel van jongensvriendschap, iets jongs en warmes.

‘Misschien niet zo heel toevallig,’ antwoordde de vreemde, wiens stem bij het horen van die verkleinnaam ‘Bertie’ iets vaster klonk. ‘Ik wist dat u hier woonde en ik ben al drie keer aan de deur geweest, maar u was niet thuis. De juffrouw zei dat u vanavond toch thuis zou komen en daarom ben ik zo vrij geweest hier op u te wachten.’

De stem verloor weer alle vastheid en werd smekend, als van een bedelaar.

‘Moest je me zo dringend spreken?’ vroeg Frank verbaasd.

‘Ja, ik wou... of u me misschien kon helpen... ik ken hier niemand.’

‘Waar woon je?’

‘Nergens; ik ben vanochtend vroeg hier aangekomen en ik heb... ik heb geen geld.’

En huiverend van het staan in de kou tijdens dit korte gesprek kromp hij bijna smekend ineen, als een hond die bang is.

‘Ga maar met me mee,’ zei Frank, vol verbazing en medelijden, vol van de warme herinneringen uit zijn jongensjaren. ‘Kom vannacht maar bij me.’

‘Oh ja, graag!’ klonk het antwoord, haastig en bevend, alsof hij bang was dat die goddelijke woorden weer teruggenomen zouden worden.

Samen liepen ze een paar passen verder. Toen haalde Frank de sleutel uit zijn zak, de sleutel van White-Rose. Hij opende de deur. Een zeshoekige Moorse lantaarn wierp een zacht schijnsel in de vestibule.

‘Ga maar naar binnen,’ zei Frank.

En hij deed de deur achter zich op het nachtslot, met een bout. Het was half een.

De huishoudster was nog op.

‘Die meneer was al zo vaak hier geweest,’ fluisterde ze met een wantrouwige blik naar Bertie. ‘En vanavond zag ik hem aldoor

voorbijlopen, alsof hij op wacht stond. Ik was bang, weet u; het is hier zo eenzaam.'

Frank schudde geruststellend zijn hoofd.

'Laat achter gauw het vuur aanmaken, Annie. Is je man nog op?'

'Het vuur, meneer?'

'Ja. Bertie, wil jij wat eten?'

'Heel graag... als het geen moeite voor u is,' antwoordde Bertie, speciaal voor haar in het Engels. Zijn smekende blik zocht de koele, verbaasde, blauwe ogen van de flinke, knappe, jonge vrouw. Zijn stem was als fluweel. Klein en tenger als hij was, probeerde hij zo min mogelijk ruimte in de vestibule in te nemen, ineen te schrompelen, te vluchten uit haar blikveld, zichzelf uit te wissen in een hoekje schaduw.

Frank leidde hem nu een grote achterkamer in. Het was er eerst kil en donker, maar al snel verlicht en zachtjesaan ook verwarmd met een stralende lauwte door het grote vuur dat in de nog gesloten haard begon op te gloeien. Annie dekte de tafel.

'Voor één persoon, meneer?'

'Twee, ik eet mee,' zei Frank; hij dacht dat Bertie zich dan vrijer zou voelen.

Op aandringen van Frank was Bertie in een ruime stoel bij de haard gaan zitten. Hij bleef daar schichtig rechtop zitten, zonder te spreken, verlegen vanwege de huishoudster, die steeds in en uit liep. Nu pas, in het licht, zag Frank hoe armoedig hij eruitzag; zijn versleten, dunne jasje, vet glimmend, waaraan een paar knopen ontbraken; zijn afgedragen, uitgerafelde broek; de vieze wollen sjaal die moest verbergen dat hij geen hemd droeg; zijn uitgezakte schoenen met gaten. Een oude hoed hield hij nog steeds bedremmeld en verlegen in zijn hand. Deze kleding paste totaal niet bij die aristocratisch tengere bouw, dat fijne, bleke, magere gezicht dat, ondanks het ongeknipte blonde haar en de

ongeschoren stoppelbaard, gedistingeerd was. Het was als de maskerade van geboorte en opvoeding in de lompen van de ellende, die zij onhandig, als een slecht zittend toneelpak, droegen. En de acteur zelf bleef roerloos zitten, starend in het vuur, verlegen in de streling van de weelde die hem hier in deze kamer omringde. Het was onmiskenbaar het verblijf van een rijke jongeman zonder veel gevoel voor huislijke gezelligheid: kostbare gordijnen en tapijten, dure meubels en decoraties, ongezellig neergezet, recht tegen de wanden aan en stijf netjes, zonder leven, glimmend opgepoetst. Maar dat viel Bertie niet op want hij kreeg een behaaglijk gevoel van warmte en veiligheid, van rust en onbezorgdheid, kalm als een meer en zoet als een oase: een lachend landschap na de kou en de sneeuw van daarstraks. En toen hij zag dat Frank hem aanstaarde, zeker verwonderd over zijn roerloze turen in het grote vuur, waarin de vlammen dansten als gele drakentongen, glimlachte hij eindelijk en zei hij nederig, dankbaar, met die stem als van een bedelaar:

‘Dank u wel, u bent zo goed.’

Het was niet veel wat Annie daarna op tafel zette. De restantjes uit de voorraadkast van een altijd uithuizig jongmens. Wat koude biefstuk, sla, beschuit en jam. Toch hing er de sfeer van een fijn diner en Bertie deed het voedsel grote eer aan, door systematisch langzaam en bijna onverschillig te eten en zijn dampende grog te drinken, zonder de honger, die in zijn lichaam een nijpende leegte groef, te laten blijken. Uiteindelijk probeerde Frank hem uit te horen en dwong hij hem te spreken, te vertellen hoe hij in zulke ellende terechtgekomen was. In brokstukken kwam het verhaal eruit, terwijl elk woord klonk als een nederige smeekbede. Onaangenaamheden met zijn vader over zijn erfdeel na het overlijden van zijn moeder. Het ging om een paar duizend gulden en al spoedig was het op. Rondzwalken in Amerika, waar hij boerenknecht, kelner in een hotel en figurant in

een theater geweest was. De terugreis naar Europa op een stoomboot, die hij betaald had met diensten van allerlei aard. En dan nu, zijn eerste dag in Londen, zonder een cent. Hij had zich het adres in Londen van Westhove nog herinnerd van brieven van een paar jaar geleden. Meteen had hij White-Rose opgezocht, bang dat Frank intussen al wel vier, vijf keer verhuisd kon zijn zonder een spoor achter te laten. Oh, zijn angst die nacht, wachtend in de wind, terwijl het donkerder en donkerder werd. De duisternis, alleen verlicht door de spookachtige blankheid van de doodstille sneeuw. En nu, die warmte, een dak, een maaltijd! En nogmaals bedankte hij, ineenschrompelend in zijn versleten kleren:

‘Dank u, dank u.’

Annie, mopperend over die drukte midden in de nacht voor zo’n vagebond, die meneer van de straat opraapte, had de logeerkamer klaargemaakt. En Frank bracht hem naar boven, getroffen door zijn grijsbleke, vermoeide uiterlijk. Hij klopte hem op zijn schouder, beloofde hem te zullen helpen, maar nu moest hij naar bed gaan: morgen zouden ze wel verder zien.

Toen Bertie alleen was, keek hij aandachtig om zich heen. De kamer was heel comfortabel, het bed breed, zacht en warm. Hij voelde zich vies en goor in die omgeving vol gemakken en onbezorgdheid. En in een hem aangeboren drang tot keurigheid en reinheid begon hij zich, hoewel hij rilde van de kou, eerst langdurig en zorgvuldig te wassen, te reinigen, te poetsen en te wrijven totdat zijn lichaam rozig gloeide, helemaal geparfumeerd met een aroma van zeep. Hij keek in de spiegel en vond het jammer dat hij geen scheermes had, anders had hij zich geschorren. Ten slotte, gehuld in het nachtgoed dat daar klaarlag, kroop hij in bed, onder de wol. Hij viel niet meteen in slaap, behaaglijk genietend van zijn eigen reinheid, de witte lakens, de frisse warmte van de dekens en het zacht gloeiende nachtlampje, dat

bescheiden door het groene gordijn om zijn bed schemerde. In zijn ogen begon een glimlach te tintelen, om zijn mond ook. En hij sliep in, zonder aan morgen te denken, rustig in de zorgeloosheid van het heden en de warmte van zijn bed. Zijn hoofd was bijna leeg, met alleen dit enkele, kleine gedachtetje: dat Frank toch een goeie jongen was!

Het vroom de volgende morgen; de sneeuw glinsterde kristalachtig hard. Ze hadden ontbeten en Bertie vertelde van zijn ongelukken in Amerika. Hij had zich door Franks kapper laten knippen en scheren en hij droeg kleren van Frank, die hem veel te wijd waren en een paar pantoffels waarin zijn voeten dansten. Hij begon zich al minder vreemd te voelen en koesterde zich als een kat, die een goed plekje gevonden heeft. Hij lag gemakkelijk in zijn stoel, zat behaaglijk te roken, noemde Frank, op diens verzoek, jij en jou en zijn stem klonk zacht smeltend, met een klankje van prettige vrolijkheid, iets als gedempt goud. Frank had schik in hem en liet hem vertellen. En hij deed dat eenvoudigweg, zonder grote verhalen over zijn ellende; alles was geweest zoals het had moeten zijn, het had niet anders gekund. Hij was nu eenmaal geen troetelkindje van het lot, dat was alles. En hij was een taaie; iemand anders had het niet uitgehouden, wat hij meegemaakt had.

Frank keek hem met verbazing aan. Bertie was zo fijn, zo bleek, zo tener, haast nog geen volwassen man. Hij verdronk in de groteske plooien van Franks jas en broek; hij was een jongen vergeleken met hemzelf, zo groot en vierkant. En hij had dagen van honger, nachten zonder dak gekend, een armoede die Frank, weldoorvoed en van een blakende gezondheid, niet uit

te houden leek. En hij praatte er zo kalm over, bijna schertsend, zonder te klagen. Het enige dat hij betreurde, was dat zijn ooit zo mooie handen nu magere, paarse winterhanden waren, met bloedige kloven op de knokkels. Op dit moment schenen die handen zijn enige verdriet te zijn. Eigenlijk wel een opgeruimd karakter, dacht Frank, terwijl hij hem voor de gek hield, met zijn handen. Maar Bertie zelf schrok van zijn zorgeloosheid want hij riep plotseling uit:

‘Maar wat zal ik nu doen... wat zal ik doen?’

Handenwringend keek hij voor zich uit, radeloos en wanhopig. Frank schertste die wanhoop weg, schonk hem nog eens een glas sherry in en zei dat hij eerst maar bij hem moest blijven, om bij te komen. Hij zou het zelfs geweldig gezellig vinden als Bertie een paar weken bleef. Hijzelf verveelde zich een beetje met zijn rijkeluisleven; hij verkeerde in kringen van jongelui die veel uitgingen en feestten en het verveelde hem, dat alles: diners, bals en drankfeestijnen overal en nergens. Altijd hetzelfde: een leven als een achtbaan, omhoog en omlaag, omhoog en omlaag, zonder erbij na te denken; een bestaan dat voor je gemaakt werd in plaats van dat je het zelf maakte. Voor het moment had hij nu een doel: Bertie. Hij zou hem helpen, na een paar weken rust een betrekking of zo voor hem zoeken, maar nu eerst moest hij zich maar geen zorgen maken. Hij was blij dat hij zijn vriend weer eens bij zich had. De herinneringen kwamen bij hem boven, als ijle beelden uit een toverlantaarn, vaalkleurig en sympathiek; herinneringen uit zijn schooltijd, kwajongensstreken, zwerftochten, vechtpartijtjes in de duinen bij Den Haag: wist Bertie dat nog wel? Frank zag de kleine, magere jongen nog voor zich, getreiterd door grote lummels, beschermd door hem, Frank, die ter wille van zijn vriendje erop losbeukte. En later hun studententijd in Delft: Bertie gesjeesd, ineens verdwenen, spoorloos, zelfs voor Frank. Daarna wat correspondentie, te

hooi en te gras; daarna jaren niets. Oh, hij was blij zijn vriend weer eens bij zich te hebben. Hij had altijd veel van Bertie gehouden, omdat hij zo heel anders was dan hij. Hij had iets van een poes: verzot op comfort en koestering, met soms een sterke drang om weg te lopen, over daken en goten, zich te besmeuren met modder, zich te wentelen in vuiligheid, om daarna terug te komen om zich te warmen en schoon te likken. Hij hield van zijn vriend als was hij zijn tweelingbroer die totaal van hem verschilde, ingepalmd door Bertie's nonchalante, zacht-egoïstische innemendheid: een echte poezennatuur!

Bertie vond het die dag een grote weelde om thuis te kunnen blijven zitten bij de haard, die hij met blok op blok hoog opstookte. Frank had heerlijke witte port en na de lunch bleven ze zitten luieren, borrelend en pratend. Bertie vertelde honderduit over Amerika, over zijn broer, zijn hotel, zijn theater. Hij knoopte de ene anekdote aan de andere, boeiend door een vleugje ongewone romantiek. Daarna had Frank behoefte aan frisse lucht en hij wilde naar zijn club gaan, maar Bertie bleef zitten: alleen kon hij in lompen lopen, maar met Frank erbij kon hij zich zelfs niet in deze kleren vertonen. Frank zou om acht uur weer thuis komen om te eten. En plotseling, als in een bliksemsnel invallende gedachte, smeekte Bertie:

'Praat maar niet over mij met je vrienden. Ze hoeven niet te weten dat je zo'n slecht sujet als ik kent. Beloof je dat?'

Frank beloofde het lachend terwijl het slechte sujet hem zijn handen toestak en zei:

'Hoe vergoed ik je wat je voor me doet! Wat een geluk dat ik je ontmoet heb! Je bent de edelste kerel die ik ken.'

Frank onttrok zich aan die dankbetuigingen en Bertie bleef alleen achter, voor de kachel, stokend tot zijn hele lichaam ervan gloeide, zich roosterend met zijn voeten op de nikkelen rand. Hij schonk zich nog eens een glas port in en dwong zich

nergens aan te denken, zich wentelend in het genot van zijn luiheid. En aandachtig bekeek hij zijn gebarsten handen en vroeg zich af of ze spoedig genezen zouden zijn.

Een maand had Bertie op White-Rose doorgebracht en hij was nu nauwelijks te herkennen in de jonge man die, onberispelijk gekleed in zijn fijne bontjas, met zijn modieuze hoge hoed, naast Frank in een open rijtuigje zat, beiden onder een zware plaid van bont. Hij bewoog zich inmiddels met groot gemak onder Franks kennissen, gekleed als een dandy, innemend en minzaam, zijn Engels lispelend met een gemaakt accent dat hij voornaam vond. Hij dineerde elke dag met Frank in diens club, waarin hij geïntroduceerd was, proefde met het verwendste gezicht van de wereld fazanten en fijne wijnen en rookte havanna's van twee shilling alsof het strootjes waren. Frank had inwendig de grootste schik in hem en zag hem, met een glimlach vol heimelijk vermaak, kalm zijn gang gaan, pratend met jongelui van de wereld zonder zich een ogenblik uit het veld te laten slaan. Frank vond die komedie zo amusant, dat hij hem overal waar hij kwam, presenteerde.

De winter verzachtte zich tot een mistige lente en ze gingen vaker uit. Bertie scheen het heerlijk te vinden om theevisites en bezoeken af te leggen; aan een groot diner te flirten tussen een paar mooie schouders, nooit verblind door de tinteling van de juwelen en nooit bedwelmd door de tinteling van de champagne; kwijnend achterover te leunen in een theaterstoel terwijl zijn fijne gezicht zeer gedistingeerd rustte op zijn hoge, glanzende boord, zijn witte boeketje geurde in zijn knoopsgat en zijn toneelkijker tussen zijn inmiddels genezen vingers draaide,

alsof niet een van die dames de moeite waard was om door hem betuurd te worden. Frank zelf, bij gebrek aan een dagtaak, had als iemand die zijn vermaak neemt waar hij het vindt, Bertie in dit leven vooruitgeduwd, niet alleen om hem te helpen, maar ook voor de pret: een dol vermaak, om al die mensen voor de gek te houden! Bertie had veel gewetensbezwaren en noteerde in een zakboekje trouw elke penny die Frank voor hem uitgaf – in betere tijden zou hij dat allemaal terugbetalen – en het lijstje bedroeg in die twee weken een paar honderd pond. Ook thuis vond Frank hem erg vermakelijk: Bertie, die met een paar lieve woordjes Annie en haar man, Franks oppasser en butler, voor zich had weten te winnen, gooide alle meubels dwars door elkaar in een grillige wanorde. Hij kocht beelden, grote palmen en oosterse stoffen en herschiep de vroegere ongezelligheid tot een artistiek comfort, dat tot luieren uitnodigde: een halfdonker licht, ruime divans, de geur van Egyptische pastilles en fijne sigaretten; hij had een sfeer gecreëerd waarin elke gedachte loom wegdommelde en het oog half geloken bleef hangen aan de naakte vormen van de beelden die opbronsden onder het groen van de planten. 's Avonds waren daar festijnen, orgieën met enkele uitverkoren vrienden en enkele uitverkoren mooie vrouwen: twee dames van een ijsbaan en een figurante van een theater, die met hun rode lipjes genoeglijk rookten en dronken op Bertie's gezondheid. Frank vermaakte zich kostelijk om Bertie die, in een diepe minachting voor het vrouwelijk geslacht, ongevoelig voor hun drieër bevalligheden, ze voor de gek hield, ze plaagde, ze tegen elkaar ophitste tot ze elkaar bijna de ogen uitkrabden, ze ten slotte champagne goot in hun decolletés.

Nee, nog nooit had Frank zich zo geamuseerd tijdens zijn lange verblijf in Londen, waar hij zich als ingenieur gevestigd had om zogenaamd een kosmopolitische tint aan zijn kennis te geven.

Hij was in- en ingoed, te welvarend om veel na te denken; hij had van alles genoten en gaf niets om het leven, dat maar een komedie was, die statistisch gezien gemiddeld zesendertig jaar duurde.

Hij pretendeerde een filosofische levensbeschouwing te hebben, maar eigenlijk bestond die uit het uit de weg ruimen van alles wat niet amusant was. Welnu, Bertie wás amusant, niet alleen om zijn grappen – met die vrouwen wreed spel als van een panter – maar vooral om de klucht die hij speelde in Franks wereld, dat hij zich zo gemakkelijk voordeed als iemand uit de high society, deze vagebond, die een maand geleden in lompen op straat had staan te bibberen. Het was een voortdurend geheim vermaak en hij gaf Bertie geheel carte blanche om zijn rol vol te houden: een carte blanche weldra ingevuld door forse rekeningen van kleermakers, want Bertie kleeedde zich met een geraffineerde ijdelheid, kocht dassen bij dozijnen, nam ieder boordje dat in de mode kwam, nu eens recht, dan met een puntje zus, dan met een puntje zo en waste zich met alle water-tjes van Rimmel. Het was alsof hij zich wilde onderdompelen in al de verfiyndheid van een fat, na goor geweest te zijn als een voddendoer. En noteerde hij eerst nog al deze exorbitante uitgaven in zijn zakboekje, al snel vergat hij een post, daarna nog een en ten slotte, omdat zijn potlood weg was, vergat hij alles.

Zo verliepen er weken en Frank dacht er niet aan moeite te doen bij zijn invloedrijke kennissen om Bertie aan een baan te helpen. Hun leven van rijk nietsdoen vervulde hun gedachten, in elk geval die van Frank en vanwege Bertie had dat leven voor Frank een nieuwe bekoring gekregen. Toen gebeurde er ineens iets bijzonders. Bertie was 's ochtends alleen uitgegaan en verscheen niet aan de lunch. Al wie er 's middags in de club was, Bertie niet. Ook niet aan het diner. 's Avonds kwam hij niet thuis en hij had ook geen boodschap achtergelaten. Frank, erg onge-

rust, bleef de halve nacht op: niemand. Twee dagen gingen voorbij: niemand. Frank vroeg hier, informeerde daar, deed ten slotte aangifte bij de politie.

Uiteindelijk, op een morgen – Frank was nog niet opgestaan – stond Bertie opeens aan zijn bed, met een verontschuldigende glimlach om zijn mond: Frank moest het hem toch niet kwalijk nemen; hij was toch niet ongerust geweest? Zie je, dat leven van altijd zo netjes zijn, had hem opeens verveeld. Altijd die mooie dames met slepen en diamanten, altijd die clubs vol edellieden en dan die dames van de ijsbaan, die ook al altijd zo fatsoenlijk waren. En dan altijd een hoge hoed en 's avonds altijd een rok-kostuum met een bloem. Het was hemeltergend! Hij had het niet uitgehouden, hij was er eens vandoor geweest.

‘Maar waar heb je dan gezeten?’ vroeg Frank, ontzet van verbazing.

‘Oh, nu eens hier, dan eens daar. Bij oude kennissen. Ik ben Londen niet uit geweest.’

‘En je kende hier niemand?’

‘Oh jawel, geen deftige lui, weet je, zoals jij. Maar wel wat ratjetoe. Je bent toch niet boos op me?’

Frank had zich half opgericht om hem goed te kunnen bekijken. Hij zag er bleek, vermoeid en verwaarloosd uit. Zijn broek was van onderen met een dikke laag modder bedekt, zijn hoed gedeukt; in zijn jas zat een winkelhaak. En hij stond daar schijnbaar verlegen, als een jongen, met zijn ondeugende, inpalpende glimlach.

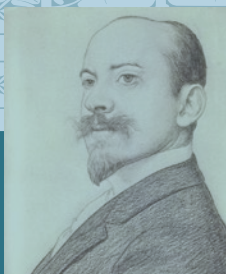
‘Kom, wees maar niet boos. Neem je me in genade aan?’

Toen werd het Frank te machtig: hij proestte het uit, uitgelaten dol. Die Bertie, wat was het toch een vreemde vogel.

‘Maar waar heb je dan toch gezeten?’ vroeg hij nogmaals.

‘Oh, nu eens hier en dan eens daar.’

Verder kwam hij niet; Bertie vertelde niet meer dan hij kwijt

Frank Westhove geniet van het bohemienleven in Londen. Als hij op een koude winteravond thuiskomt, wordt hij opgewacht door een vriend van lang geleden. Bertie is er slecht aan toe, hij heeft geen geld en onderdak. Hij wordt binnengehaald door Frank en in de weken die volgen verandert Bertie van een schuchtere jongen in een man die naadloos past bij het uitgaansleven van zijn vriend, al is het steeds Frank die de kosten voor zijn rekening neemt. De vriendschap komt onder druk te staan als Frank verliefd wordt op Eve. Een gevaar voor Bertie, want als die twee gaan trouwen is hij zijn luizenleventje kwijt. Vanaf dat moment wordt Bertie een intrigant, die het geluk van anderen voorkomt. Of is er bij hem sprake van meer dan vriendschap?

Louis Couperus (1863-1923) komt met maar liefst vier boeken voor in de nieuwste literaire canon. Direct na het grote succes van *Eline Vere* publiceerde hij *Noodlot*. Het boek over een bijzondere driehoeksverhouding is na meer dan honderd jaar actueler dan ooit.

Uitgeverij
kleine Uil

ISBN 9789493323230

